

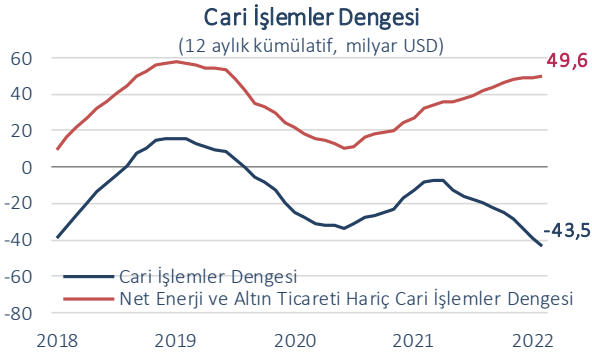

Dış ticaret açığı Ekim'de yıllık bazda %421,7 oranında arttı.

TÜİK verilerine göre Ekim ayında ihracat yıllık bazda %3 genişleyerek 21,3 milyar USD olurken, ithalat %31,4'lük artışla 29,2 milyar USD düzeyine yükseldi. Böylece, dış ticaret açığı Ekim'de yıllık bazda 5 katına ulaşarak 7,9 milyar USD seviyesinde gerçekleşti. Ekim 2021'de %93,2 düzeyinde bulunan ihracatın ithalatı karşılama oranı 2022 yılının aynı ayında %73'e geriledi.

Cari açık Ekim'de 359 milyon USD oldu.

2021'in Ekim ayında 4,1 milyar USD fazla veren cari işlemler hesabı, Ekim 2022'de 359 milyon USD ile son bir yılın en düşük açığını verdi. Reuters anketine göre piyasa beklentisi cari açığın Ekim ayında 1,6 milyar USD olacağı yönündeydi.

Ekim ayında, net enerji ithalatı enerji fiyatlarındaki düşüşün etkisiyle son 5 ayın en düşük seviyesinde gerçekleşti. Turizm ve taşımacılık gelirlerindeki olumlu seyrin sürmesiyle net hizmet gelirlerinin yıllık bazda 1,8 milyar USD artış kaydetmesi de cari görünümünü desteklemeye devam etti. Öte yandan, parasal olmayan altın ithalatındaki artışın Ekim'de ivme kazanması cari açıktaki iyileşmeyi sınırlandırdı.

Yılın ilk 10 ayında cari açık 38,1 milyar USD olurken, 12 aylık kümülatif cari açık 43,5 milyar USD ile Ağustos 2018'den bu yana en yüksek düzeyine ulaştı. Bu dönemde

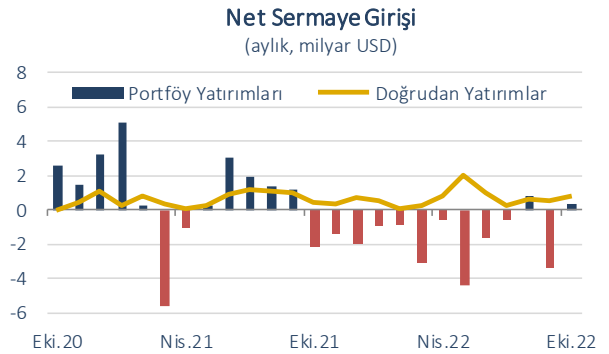
net enerji ve altın ticareti hariç cari denge 49,6 milyar USD fazla verdi.

Doğrudan yatırımlar...

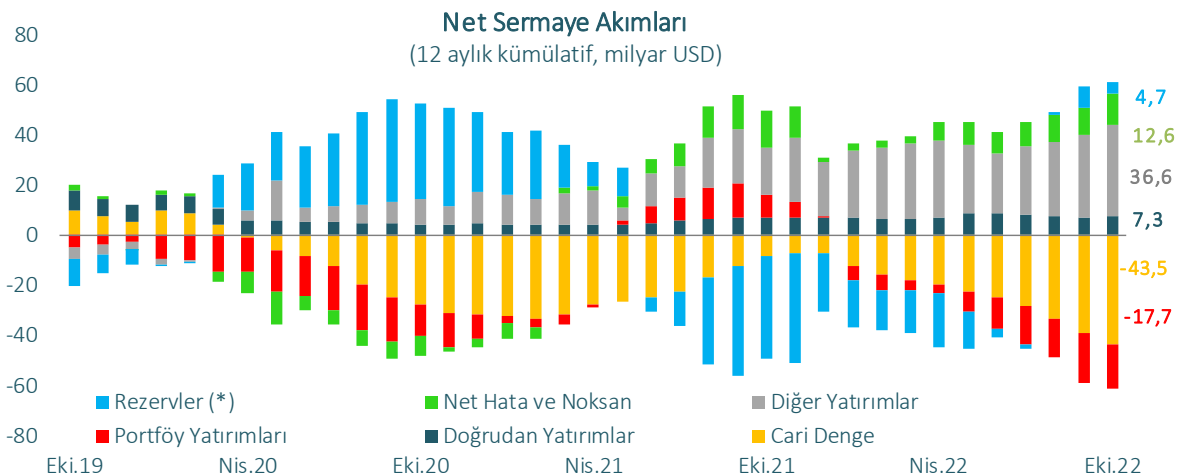
Ekim ayında net doğrudan yatırımlar 743 milyon USD düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde yurt dışı yerleşiklerin Türkiye'de yaptıkları doğrudan yatırımlar 1,02 milyar USD ile son 4 ayın en yüksek düzeyine çıktı. Yurt içine yönelik sermaye yatırımları 432 milyon USD ile sınırlı bir iyileşmeye işaret ederken, 389 milyon USD düzeyinde gerçekleşen gayrimenkul yatırımlarının önceki aylara kıyasla bir miktar ivme kaybettiği görüldü.

Ekim'de portföy yatırımlarında net giriş kaydedildi.

Ekim'de net portföy girişleri 302 milyon USD düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde yurt dışı yerleşikler hisse senedi ve DİBS piyasalarında sırasıyla 417 milyon USD ve 125 milyon USD net satış yaptı. Ekim ayında bankalar yurt dışında ihraç edilen tahvillere ilişkin yaklaşık 1,4 milyar USD tutarında geri ödeme gerçekleştirdi. Diğer taraftan, Genel Hükümet'in 2,5 milyar USD tutarındaki yurt dışı tahvil ihracı net portföy yatırımlarının Ekim ayında giriş kaydetmesini sağladı.

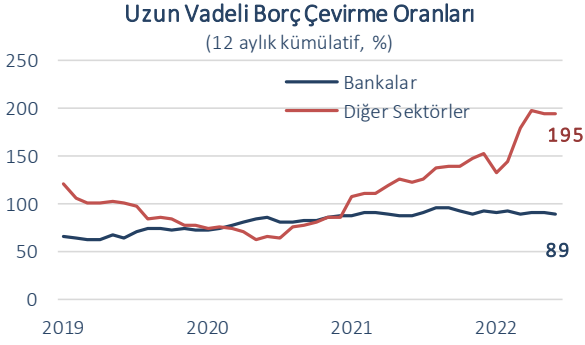
Yılın ilk 10 ayında hisse senedi piyasasından 3,8 milyar USD, DİBS piyasasından 2,1 milyar USD çıkış gerçekleşirken, portföy yatırımlarında yaşanan toplam çıkış 14,3 milyar USD oldu.

Kaynak: TCMB, TÜİK, Datastream

Diğer yatırımlar kaleminde 3,7 milyar USD'lik net sermaye girişi...

Diğer yatırımlar kaleminde kaydedilen net sermaye girişi Ekim'de cari açığın finansmanına 3,7 milyar USD katkı sağladı. Bu dönemde yurt içi bankaların yurt dışındaki muhabirlerinde tuttıkları efektif ve mevduat 1,65 milyar USD azalırken, yurt dışı bankaların yurt içindeki muhabirlerinde tuttıkları efektif ve mevduat 1,4 milyar USD artış kaydetti.

Ekim'de yurt dışından sağlanan kredilerde bankalar 557 milyon USD geri ödeme gerçekleştirdi. Genel Hükümet ve diğer sektörler ise sırasıyla 93 milyon USD ve 133 milyon USD net kredi kullanıcısı oldu. 12 aylık kümülatif verilere

göre, Ekim ayı itibarıyla uzun vadeli borç çevirme oranı bankacılık sektöründe %88,9, diğer sektörlerde %194,8 düzeyinde gerçekleşti.

Rezerv varlıklar Ekim'de 5,1 milyar USD arttı.

Ekim'de 5,1 milyar USD ile hızlı bir artış kaydeden rezerv varlıklar, yılın ilk 10 ayı itibarıyla toplam 6,3 milyar USD yükselmiş oldu. Net hata ve noksan kaleminde Ekim'de 660 milyon USD, yılbaşından bu yana da 21 milyar USD giriş kaydedildi.

Beklentiler...

Kasım ayında ihracatın ve ithalatın yıllık bazda artış hızı öncü verilere göre ivme kaybetse de, dış ticaret açığı 8,8 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Dış ticaret açığındaki görece yüksek seyrin yanı sıra başlıca ihrac pazarlarında ekonomik aktivitede gözlenen yavaşlama eğilimi ile enerji başta olmak üzere emtia fiyatlarına ilişkin belirsizlikler cari açık üzerindeki risklerin gündemde kalmasına neden oluyor.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Ekim 2022	Ocak - Ekim 2021	Ocak - Ekim 2022	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-359	-1.953	-38.176	1.854,7	-43.454
Dış Ticaret Dengesi	-6.463	-20.639	-74.416	260,6	-83.090
Hizmetler Dengesi	6.702	26.983	44.467	64,8	49.296
Seyahat (net)	5.184	21.371	33.809	58,2	37.422
Birincil Gelir Dengesi	-652	-9.239	-7.679	-16,9	-9.118
İkincil Gelir Dengesi	54	942	-548	-	-542
Sermaye Hesabı	-4	-64	-27	-57,8	-27
Finans Hesabı	297	7.688	-17.233	-	-30.851
Doğrudan Yatırımlar (net)	-743	-5.832	-6.321	8,4	-7.266
Portföy Yatırımları (net)	-302	-4.192	14.298	-	17.739
Net Varlık Edinimi	287	951	3.768	296,2	5.077
Net Yükümlülük Oluşumu	589	5.143	-10.530	-	-12.662
Hisse Senetleri	-417	-1.371	-3.758	174,1	-3.821
Borç Senetleri	1.006	6.514	-6.772	-	-8.841
Diğer Yatırımlar (net)	-3.717	-16.568	-31.474	90,0	-36.638
Efektif ve Mevduatlar	-3.010	-10.574	-20.936	98,0	-19.798
Net Varlık Edinimi	-1.403	2.133	3.938	84,6	7.036
Net Yükümlülük Oluşumu	1.607	12.707	24.874	95,8	26.834
Merkez Bankası	15	4.755	7.307	53,7	7.300
Bankalar	1.592	7.952	17.567	120,9	19.534
Yurt Dışı Bankalar	935	5.820	7.418	27,5	9.415
Yabancı Para	483	1.765	4.066	130,4	3.790
Türk Lirası	174	367	6.083	1.557,5	6.329
Yurt Dışı Kişiler	1.418	7.585	11.484	51,4	13.205
Krediler	183	1.329	-5.230	-	-7.218
Net Varlık Edinimi	-148	2.132	277	-87,0	406
Net Yükümlülük Oluşumu	-331	803	5.507	585,8	7.624
Bankacılık Sektörü	-557	-3.031	-3.776	24,6	-4.277
Bankacılık Dışı Sektörler	133	4.093	8.951	118,7	11.547
Ticari Krediler	-884	-985	-5.264	434,4	-9.570
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-6	0	-44	-	-52
Rezerv Varlıklar (net)	5.059	34.280	6.264	-81,7	-4.686
Net Hata ve Noksan	660	9.705	20.970	116,1	12.630

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, Datastream

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler
Bölüm Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

İlker Şahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Birim Müdürü
erhan.gul@isbank.com.tr

Esra Mine Güngör
Uzman Yardımcısı
mine.gungor2@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.